

Beslutningsforslag nr. B 19. Fremsat den 22. oktober 2003 af Jette Bergenholz Baurup (S) og Sandy Brinck (S)

Forslag til folketingsbeslutning

om støtte til børn med psykisk syge forældre

Folketinget pålægger regeringen at sikre, at de psykiatriske afdelinger øjeblikkelig orienterer de sociale myndigheder, når det konstateres, at en patient har hjemmeboende børn.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 161 fra folketingsåret 2002-03.

Formålet med beslutningsforslaget er at sikre, at børn, hvis forældre bliver behandlet for en psykisk lidelse på en psykiatrisk afdeling, understøttes af de sociale myndigheder. I dag er det ofte helt tilfældigt – og uden for enhver kontrol – hvor disse børn befinder sig under forældrenes indlæggelse. Der er således ingen hjælp til børn, der i forvejen står i den vanskelige situation, at deres forældre har psykiske lidelser.

Det står klart, at det nuværende samarbejde mellem de offentlige systemer, som har med psykisk syge at gøre, i alt for høj grad overser de børn og unge, som bor hos forældre med en psykisk lidelse. Den gensidige information fra f.eks. voksenpsykiatrien til de sociale myndigheder fungerer ikke ordentligt. Eksempelvis har Den Psykiatriske Udrykningstjeneste i Københavns Kommune kunnet dokumentere, at hver fjerde udrykningstilfælde er til hjem, hvor en psykisk syg lever alene med et mindreårigt barn. Kun sjældent er der etableret hjælpeforanstaltninger for dette barn.

Der er behov for at etablere et fast, synligt, koordineret og forudsigeligt samarbejde og procedurer mellem de offentlige instanser, som på forskellig måde kommer i kontakt med børn og unge med psykisk syge forældre.

Omfanget af problemet illustreres ved, at over en tredjedel af de børn og unge i Københavns Kommune, som er anbragt uden for hjemmet, primært er anbragt af den grund, at den forælder, de bor hos, er psykisk syg. Der eksisterer ligeledes ingen tilbud i hovedstadsområdet, der henvender sig særligt til børn og unge med psykisk syge forældre. Desværre ses problemet at være gældende over hele landet.

I nogle tilfælde, hvor forældre er blevet indlagt med psykiske lidelser, er børnene blevet passet af naboer eller bekendte, og da de sociale myndigheder ingen viden har om problemet, er der heller ingen kontrol med, hvorvidt der i disse pasningsfamilier er misbrug eller andre problemer, der kan forværre barnets situation yderligere.

Børn og unge har andre behov end voksne pårørende. De står i et ganske særligt forhold til den voksne, som er psykisk syg. For at sikre kvalificeret støtte, oplysning og behandling er der brug for særlig ekspertise og indsigt i børns og unges udviklingsmæssige behov og symptomdannelse samt en særlig pædagogisk-psykologisk tilpasning af formidling, undervisning, rådgivning og behandling. Desuden er der behov for at etablere et forum for samarbejde på tværs af de skel og barrierer, som eksisterer mellem de sociale og de sundhedsmæssige myndigheder, et videntcenter, som arbejder på tværs af børne- og voksensektorerne, og som kan sikre en kvalificeret og frugtbar service til målgruppen af børn og unge.

Børn og unge med psykisk syge forældre må forvente et ganske særligt, professionelt samarbejde mellem de mennesker, der involveres i deres liv for at sikre dem omsorg og en mere tryk opvækst, når deres mor eller far er psykisk syg. Tæt samarbejde og koordinering mellem myndighederne, som er involveret i barnets situation, er et vigtigt krav og en forudsætning for succesfuld intervention.

Børn og unge af psykisk syge forældre er nemme at overse. I Norge kaldes de blandt behandlere for »de tavse børn«, for de laver ikke problemer. Udadtil er de ofte meget veltilpassede »voksenbørn«, som i alle deres gøremål forsøger at få en hverdag til at fungere på overfladen. Denne adfærd har til formål at dække over den kendsgerning, at deres mor eller far ikke er i stand til at yde den fornødne støtte, omsorg eller opmærksomhed i hverdagen grundet vedkommendes psykiske lidelse. Disse børn tiltrækker ofte ikke lærerens eller pædagogens opmærksomhed, da de ikke udviser marginal adfærd (udadrettet, forstyrrende adfærd, manglende tilpasning i skolen fagligt og socialt m.v.). De lever en socialt tilbagetrukket tilværelse, hvor de ikke gør negativt opmærksom på sig selv, idet de typisk vil høre til gruppen af »stille børn«, som let overses i dagens travlhed i skolen og i daginstitutionen.

Er der anbragt uden for hjemmet, er de svære at etablere kontakt med, idet de giver indtryk af at ville klare alting selv uden støtte fra voksne. Til gengæld vil dis-

se børn ytre ønske om at få mere konkret viden og oplysning om forældrenes psykiske sygdom, som ingen voksen nogen sinde har givet dem en egentlig forklaring på hvad indebærer for deres fars eller mors omsorgsevne. Derfor kommer disse børn og unge typisk aldrig i kontakt med det etablerede hjælpesystem – det sker oftest først, når de som unge voksne får problemer i deres liv. Der skal sættes fokus på koordinering blandt systemerne til gavn for disse børn og unge, som ofte overses og vanskeligt rummes i det offentlige system såvel i psykiatrien som hos de sociale myndigheder

Der mangler viden og konsulentbistand fra psykiatrien til de sociale myndigheder, daginstitutionerne, døgninstitutionerne og andre professionelle voksne, som har kontakt med disse børn og unge, og som skal hjælpe dem videre. Derfor bør den obligatoriske ind-

beretningspligt mellem offentlige myndigheder udbygges med et samarbejde mellem psykiatrien og de sociale myndigheder.

Det er vigtigt at understrege, at formålet med indberetningen til de sociale myndigheder er at understøtte barnets udvikling, og at de sociale myndigheders henvendelse skal have karakter af støtte til barnet og til familien som helhed. Denne støtte kan være en aflastningsfamilie eller en fast kontaktperson, og foranstaltningen skal være kontinuerlig, også på lang sigt, så barnet ikke oplever, at der er mange forskellige mennesker og instanser i løbet af opvæksten, som skal træde til, når forældrene har det dårligt.

Indberetningen fra psykiatriske afdelinger til de sociale myndigheder skal have en formaliseret karakter, eksempelvis en standardblanket, således at det bliver lettere at sikre, at barnets tarv tilgodeses.

Skriftlig fremsættelse

Jette Bergenholz Baurup (S):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om støtte til børn med psykisk syge forældre.

(Beslutningsforslag nr. B 19).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.